

[Hvidberg.]

forslag om Oprettelse af et teknisk-videnskabeligt Forskningsraad, og saa slutte sig til det. Men maaske vil det være paa sin Plads et Øjeblik at betragte Lovforslaget paa en lidt videre Baggrund og fremsætte nogle Betragtninger i Anledning af det, Tanker, som i vor nuværende Situation maaske ikke er helt uden Betydning.

Ser man tilbage paa det sidste Decennium, synes det, som om de saakaldte totalitære Stater i særlig Grad har haft Blikket aabent for, hvad videnskabelig Forskning betyder som Fundament baade for en Stats militære Kraftudvikling og tillige for et Lands økonomiske Fremgang. Men man ser tillige, at nu ogsaa de store krigsførende Demokratier er kommet til klar Erkendelse af, hvad videnskabelig Forskning betyder som Grundlag for militær Magtudfoldelse. Jeg har i en Artikel for nylig af en svensk Videnskabsmand set Frankrigs Ulykke stillet sammen med den Omstændighed, at de ledende i Frankrig efter Krigen 1914—18, hvori en meget stor Del af Landets værdifuldeste studerende Ungdom var faldet, ikke indsaa den livsvigtige Opgave, som det var med alle Midler og paa alle Maader at gøre Forsøg paa at bevare og udnytte Landets videnskabelige Begavelser. Man bevilgede utilstrækkelige Midler til Højskolernes Institutioner. Følgen deraf blev Mangel paa duelige Ingeniører, Naturvidenskabsmænd og Organisatorer, hvilket atter førte til, at Industrien sakkede agter ud og efterhaanden var ude af Stand til at udføre de for Landet livsvigtige Opgaver. For sent opdagede de ansvarlige den Værdi, en naturvidenskabelig og teknisk Forskning har for et nationalt Beredskab.

Selv om man ikke er i Stand til at afkontrolere Rigtigheden af denne Bedømmelse, tror jeg ikke, man kommer uden om, at der her er givet et Fingerpeg og en Advarsel, som ogsaa vi kan tage til os.

Man møder undertiden, desværre ogsaa herhjemme, en Tankegang, der anser Videnskaben for at være en lidt besværlig, i alt Fald temmelig unødigt Luksus, som der egentlig ikke er Raad til i en økonomisk vanskelig Tid, og som desuden er forbeholdt en bestemt Inderkreds. Over for en saadan Tankegang maa det fremhæves, hvilken betydelig nationaløkonomisk Værdi Videnskabsmænd er. Man kender Eksempler paa, at netop smaa Lande gennem en klog Udnyttelse af denne Værdi har kunnet vokse til industrielle Stormagter. Jeg tænker her særlig paa Schweiz. Det har været frem-

hævet om dette Land, at Jordbunden for det nationaløkonomiske Størværk, som der er øvet, er blevet beredt gennem Investering i Stormagtsformat i Landets Universitet og tekniske Højskoler.

Naar et Land i vor Tid naar frem i Velstand, er en af de betydeligste Aarsager dertil altid Investering i Landets videnskabelige og tekniske Forskning.

Ser vi paa Forholdene herhjemme, vil næppe heller mange benægte, at naar vi har kunnet naa den Velstand, vi havde før Krigen, og hævde den Standard, vi gjorde dengang, er Baggrunden herfor i nogen Grad det videnskabelige Arbejde, der blev gjort, og den Tilknytning til Samfundslivet, hvori dette Arbejde blev stillet.

Og forsøger vi da nu at besinde os paa den Fremtid, der ligger foran os paa den anden Side Freden, maa vi gøre os klart, hvad det vil kunne komme til at betyde for os af Ulykke, dersom vort Land synker ned til at blive et licens-afhængigt Land, et Land, der udefra maa købe andres Opfindelser, et Land, der andetsteds fra maa importere videnskabelige Nyheder.

Saadan behøver det heller ikke at gaa os. Vort Folk har videnskabelige Begavelser nok — blot vi har Vilje til at finde dem frem — til, at vi kan leve som et Folk, der kan tænke egne Tanker og skabe egne Ideer. Og dette er i Virkeligheden Forudsætningen for, at vi vil kunne hævde os i Kampen for Tilværelsen efter Krigen.

I Sverige har de Kredse, der arbejder med Tanker af denne Art, som Motto valgt sig et Ord af Fridtjof Nansen. Det lyder saaledes: „Et Folks Fremtidsmuligheder og dets Stilling blandt Nationerne kan maales efter Livskraften i dets videnskabelige Forskning og Liv paa alle Omraader.“

Hvis vi lader os dette Nansen-Ord sige og gør Alvor af det, saa betyder det i Praksis først og fremmest, at vi maa til i højere Grad end hidtil at drage Omsorg for, at der ikke gaar Kraft tabt for os paa noget Omraade inden for den videnskabelige Forskning. Vi maa i højere Grad end hidtil sørge for, at de unge, som har vist, at de er udrustede med videnskabeligt Initiativ, Talent og Koncentrationsevne, faar Mulighed for at gaa videre ad den videnskabelige Bane. Hvor megen Forstaaelse der end er vist Videnskaben her i Landet fra det offentlige Side, og hvor megen Offervilje der end er vist fra privat Hold, saa kan det vist ikke nægtes, at vi alligevel ikke har været tilstrækkeligt fremsynede og kloge paa dette Punkt. Naar man f. Eks. hører om en ung Videnskabsmand, en Magister, som giver